

Grzegorz Mejsner

EDUKACJA – POSZUKIWANIA

1. Slajd – tło na przykład z wyblakłą sową – tytuł „EDUKACJA – POSZUKIWANIA”

Tekst dla prelegenta: W 2016 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołał zespół do zmiany przepisów dotyczących ochrony zabytków pod przewodnictwem dyrektora Departamentu Ochrony Zabytków. W 2018 roku do zespołu dołączyła strona społeczna. Jednym z wyników prac zespołu było założenie oparcia systemu ochrony zabytków w kontekście poszukiwań na trzech filarach – edukacja, nagroda, kara.

2. Slajd – to samo tło i przylatujące z czterech rogów zrzuty artykułów z serwisów internetowych. Po kliknięciu na pierwszy plan wysuwają się bloki tekstowe z cytatami Katarzyny Zalasieńskiej.

cytat: Przede wszystkim potrzebujemy edukacji i podniesienia świadomości – tak po stronie poszukiwaczy, jak i służb konserwatorskich.

cytat: Przygotowujemy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa cały program działań edukacyjnych, które będą prowadzone w 2018 r. Prawdopodobnie rozpocznie się w marcu, chcemy również włączyć do współpracy wojewódzkich konserwatorów zabytków.

cytat: Tymczasem prawo nie będzie skuteczne, jeżeli nie będą za nim szły działania edukacyjne...

cytat: To oczywiście będzie wymagało działań edukacyjnych i kampanii społecznych. Zadanie trudne ale wierzę, że nam się to uda...

Tekst dla prelegenta: Wynikiem przyjętych postulatów była kampania medialna, w której przewodnicząca zespołu, ówczesna dyrektor DOZ dr Katarzyna Zalasieńska zapewniała o potrzebie edukacji oraz o rychłym wprowadzeniu programów edukacyjnych. Pozwolę sobie zacytować wypowiedzi z kilku wybranych serwisów prasowych.

3. Slajd – to samo tło – Tytuł „Edukacja – program strony społecznej”

Tekst dla prelegenta: Przyjmując za dobrą monetę podniesiony postulat powszechnej edukacji oraz w poczuciu odpowiedzialności Polski Związek Eksploratorów, jako strona społeczna postanowił się również zaangażować tworząc własne programy edukacyjne. Warto dodać, że Związek czyni to pro bono ze środków pochodzących ze składek członkowskich.

4. Slajd – to samo tło – Tytuł „PZE – obowiązkowe szkolenia dla członków związku” – przylatujące z różnych stron losowe zrzuty lekcji szkoleniowych po 3 z każdego modułu.

Tekst dla prelegenta: Polski Związek Eksploratorów wprowadził obowiązkowe szkolenia dla swoich członków. Na szkolenia składają się cztery moduły:

- Formalności i przepisy
- Archeologia
- Lasy dla eksploratorów
- Szkolenie saperskie

Jest to w sumie prawie 100 lekcji. Kursant po tym szkoleniu zdobędzie wiedzę o przepisach, formalnościach i wszelkich aspektach procedury uzyskania wojewódzkiego konserwatora zabytków na poszukiwania, z zakresu podstawowych zagadnień z dziedziny archeologii, o specyfice i formalnościach poszukiwań na terenach Lasów Państwowych oraz o zachowaniu w lesie, a także o zagrożeniach jakie mogą wynikać przy znaleziskach niebezpiecznych jak niewypały i niewybuchy i procedurach ich zgłaszania. Realizując szkolenia Związek posiłkuje się profesjonalistami w danej branży.

5. Slajd – to samo tło – Tytuł „Poszukiwacz Weekendowy” – kilka zrzutów + statystyka

Tekst dla prelegenta: W poczuciu odpowiedzialności PZE stworzyło także ogólnodostępny serwis dla poszukiwaczy pn. Poszukiwacz Weekendowy. Jest to kompendium wiedzy o tym jak poszukiwać w Polsce w ramach obowiązującego stanu prawnego. Uczy jak składać wnioski, jak napisać program poszukiwań, jak tworzyć załączniki mapowe, jak tworzyć własne mapy, jak odwoływać się od decyzji, zawiera druki wniosków, stanowi bazę teleadresową i wiele, wiele innych. Serwis jest na tyle popularny wśród poszukiwaczy, że tylko za ostatni rok odnotowujemy przeszło 110 tysięcy odsłon.

6. Slajd – to samo tło – Tytuł „Tutoriale” - kilka zrzutów, wlatują jeden na drugi

Tekst dla prelegenta: Stworzyliśmy także ogólnodostępne tutoriale, między innymi do tworzenia map jako załączników do wniosków o pozwolenie wojewódzkiego konserwatora, jak korzystać z BDL, przygotowania map do wniosków o zgodę Lasów Państwowych, jak uzyskać wiedzę z serwisu zabytek.gov.pl. W przygotowaniu są następne.

7. Slajd – tło to samo – Tytuł: „Artykuły w serwisach internetowych” – kilka zrzutów, wlatują jeden na drugi

Tekst dla prelegenta: Prócz typowo szkoleniowych narzędzi, warto wspomnieć, że Polski związek Eksploratorów na bieżąco publikuje, zarówno na stronie internetowej, jak i w mediach społecznościowych artykuły. Artykuły poruszają różnorakie tematy związane zarówno z samymi poszukiwaniami jak i zmianami w przepisach bądź ich interpretacji, nowego orzecznictwa, poszukiwań za granicą, a także, siłą rzeczy, kontestacją obecnego stanu prawnego.

8. Slajd – tło to samo – Tytuł: „Szkolenia wewnętrzne stowarzyszeń zrzeszonych w PZE” – plansza z logami stowarzyszeń

Tekst dla prelegenta: Aby dopełnić informacji na temat działalności szkoleniowej i edukacyjnej strony społecznej należy nadmienić, że same stowarzyszenia sfederowane w Polskim Związku Eksploratorów organizują własne programy szkoleniowe. Cyklicznie, korzystając z uprzejmości

lokalnych archeologów, najczęściej zatrudnianych przez muzea, szkolą swoich członków w dziedzinie archeologii. Przechodzą także szkolenia saperskie. Szkolenia te organizowane są pro bono ze środków pochodzących ze składek członkowskich.

9. Slajd – tło to samo – Tytuł „ Tymczasem strona rządowa... opublikowała ulotkę” – wlatuje ze wszystkich rogów ulotka

Tekst dla prelegenta: Tymczasem strona rządowa w 2022 roku opublikowała ulotkę. Jakiegokolwiek działania edukacyjne zasługują na poklask, jednak treść opublikowanej ulotki nie jest w stanie oprzeć się krytyce. Pozwoliliśmy sobie na małą recenzję.

Z pierwszej strony ulotki dowiadujemy się, że adresatem materiału mają być poszukiwacze zabytków. Każda następna strona zdaje się temu zaprzeczać. Zasady postępowania ze znaleziskami ustalone zostają w decyzji administracyjnej pozwolenia na poszukiwanie zabytków, wydanej przez właściwego konserwatora zabytków oraz załączonego programu poszukiwań. Opracowana grafika postępowania ze znaleziskami jest zatem bezużyteczna. W najlepszym przypadku przydać się może przypadkowemu znalazcy.

W ulotce wypaczone i zakłamate zostały definicje zabytku i zabytku archeologicznego Ministerstwo opracowując materiały informacyjne, zobowiązany jest do stosowania definicji ustawowych, a nie wynikających z semantyki. Skąd wywiedziono, że obrazy, rzeźby, militaria, instrumenty to zabytki, a monety i biżuteria to zabytki archeologiczne? Skąd wywiedziono, że wszystkie przedmioty znalezione w ziemi to zabytki archeologiczne? Przedmioty muszą spełniać określone kryteria ustawowe, by kwalifikować je jako zabytki.

Skąd ministerstwo wywodzi obowiązek niezwłocznego zgłaszania znalezisk z ziemi? Nie każdy przedmiot znaleziony w ziemi jest zabytkiem, a więc obowiązek zgłaszania wszystkich znalezisk niezwłocznie nie ma prawnego uzasadnienia. Niezwłocznemu zgłoszeniu podlegają z ustawy przypadkowo znalezione przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, iż są one zabytkiem archeologicznym. Karkołomność zapisu „istniejącego podejrzenia” to temat osobnej rozprawy.

Dlaczego ulotka nie informuje o obowiązkach urzędów konserwatorskich? Nie zrozumiałe jest pominięcie ustawowych terminów i czynności jakie winien dokonać w tej materii wojewódzki konserwator zabytków. Ulotka nie poucza o prawie znalazcy do protokolarnego zdania przedmiotów, pisemnego przyjęcia zgłoszenia, o prawie wskazania placówki muzealnej do przekazania zabytku, o prawie strony w postępowaniu administracyjnym, o prawie do nagrody. Dlaczego osoba poszukiwacza zabytków jest odrzucana poza system ochrony zabytków? Poszukiwanie zabytków odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Kompletnie niezrozumiałe jest przytoczenie odkryć depozytów w kościele, znalezisk na wysypisku śmieci czy osady w Biskupinie. Odkrycia te nijak nie przystają do tematyki ulotki, tj. poszukiwań zabytków.

Kilkukrotnie w ulotce użyto terminu „skarbu”. Jak już wskazano wcześniej, organy administracji państwowej winny poruszać się w sferze prawa ustanowionego. Nie istnieje ustawowa definicja skarbu, zatem Ministerstwo nie jest uprawnione formalnie do stosowania tego terminu.

Treść ulotki jest rozczarowująca.

10. Slajd – tło to samo – Tytuł „Podsumowanie działań edukacyjnych strony społecznej i strony rządowej”

Wchodzi diagram – na górze „Działania edukacyjne” od niego dwie kreski na prawo i lewo – po lewej „Strona społeczna” po prawej „Strona rządowa”

Pod „Strona społeczna” od myślników

- obowiązkowe szkolenia dla członków PZE w dziedzinach przepisów prawa, poszukiwań w Lasach Państwowych, archeologii i saperskiej
- prowadzenie serwisu „Poszukiwacz Weekendowy” jako kompendium wiedzy
- publikacja tutoriali
- bieżąca publikacja artykułów
- szkolenia organizowane przez stowarzyszenia związkowe w dziedzinach archeologii i saperskiej

Pod „Strona rządowa” od myślników

- ulotka

Poniżej tekst „Wnioski proszę wyciągnąć samemu”

Tekst dla prelegenta: Powyższy diagram pokazuje proporcje działań edukacyjnych strony społecznej i rządowej. Wnioski proszę wyciągnąć samemu.